

Tegenvallende gehalten bij dochters invloedrijke stieren

Eiwit niet loslaten

De gemiddelde Nederlandse melkveehouder zit niet te wachten op stieren die de gehalten verlagen. Toch blijken veel stieren die internationaal in de picture staan dat wel te doen, zodra ze in Nederland dochters aan de melk krijgen. Opvallend daarbij is ook de daling van het eiwitpercentage over de lactaties, zoals bijvoorbeeld bij Mogul en Bookem.

„Heb je hem gezien? Hij heeft nu fokwaarden.“ Walter Bosgoed uit Denekamp wijst op zijn fokproduct Bosgoed Mr. Protein. „Hij is beschikbaar bij CRV, maar wordt daar niet echt gepromoot, dus ik dacht ik bel je even.“ Mr. Protein is een bijzondere stier met als vader Jersey-stier DJ Zuma, als moedersvader Kian en als moedersmoedersvader Brown Swiss-stier Polvin. Bosgoed past al vele jaren de driewegkruising met Holstein, Jersey en Brown Swiss toe en focust daarbij op een hoog eiwitpercentage in de melk. Met de breed verkondigde visie dat de percentages nauwelijks nog interessant zouden zijn in het quotumvrije tijdperk en dat het alleen nog maar om kilo's vet en eiwit zou draaien, is de veehouder het dan ook niet eens. „Door onze jarenlange focus hebben we een 4,5 cent hogere melkprijs en dat is vooral in deze tijd toch lekker.“

Gehaltenvererfers

Dat je wat je erin stopt er ook weer uit krijgt, bewijst Mr. Protein die zijn naam eer aandoet. Zijn 166 dochters zorgen voor een productie-index van -640 kg melk met +0,88 procent vet en +0,47 procent eiwit (op zwartbontbasis). Zijn exterieurindex is gebaseerd op 23 dochters en in de uivorm wellicht nog niet helemaal overtuigend. Maar voor wie belangstelling heeft voor de kwaliteiten van het Jersey-ras, maar inkruisen met het zuivere ras een stap te ver vindt gaan, vormt deze stier wellicht een interessante tussenweg. Overigens is Mr. Protein niet het enige eiwitrijke fokproduct uit deze stal. Bosgoed Legende (Holstein-stier Legend x Brown Swiss-stier Jublend x Jersey-stier Lemvig) noteert een

eiwitpercentage van +0,28 procent.

„Welke stieren ik nu gebruik? Dat is lastig, want gehaltenvererfers zijn steeds minder breed gezaaid. Daarom gebruik ik Aurora Jeroen nog steeds veel. Zijn dochters geven veel melk met hoge gehalten en ook nog elk jaar meer. En CRV biedt haar beste stier aan voor 14 euro, dat is natuurlijk ook interessant“, lacht Bosgoed. Het gesprek vond plaats voor publicatie van de ranglijst op basis van de Totaal Index Praktijk (TIP) en dan is het interessant te zien dat Jeroen inderdaad CRV's beste stier blijkt op basis van deze meer op de boerenpraktijk toegesneden totaalindex.

Dalend eiwit

Het blijkt dat gehaltenstieren over het algemeen stijgen bij de overgang van NVI naar TIP, zoals Redman (+105), Talentino (+83), Super-Joc (+73), Jeroen (+66), Ubrox (+64), Malando (+57) en Big Spell (+30). Het omgekeerde blijkt ook het geval. Stieren die ronduit slecht scoren voor de gehalten, zakken weg. Mogul (-0,23 procent eiwit), Epic (-0,25), Meridian (-0,48) en Gold Chip (-0,33) verliezen respectievelijk 73, 95, 127 en maar liefst 191 punten bij de overgang van NVI naar TIP. Andere stieren die veel verliezen, zijn Bookem (-83), Doorman (-92), Mccutchen (-164) en Atwood (-168). Waar Bookem weliswaar nog een TIP van 210 punten noteert, zitten de andere 'zakkers' een heel stuk lager. Toevallig of niet zijn dit nou juist de stieren die internationaal in de picture staan. De 'Holstein-glamourbladen' staan er vol mee en de hele fokkerijwereld loopt er achteraan. Terwijl de gemiddelde Nederlandse boer niet enthousiast (meer) zal zijn, nu er eenmaal Nederlandse dochters

aan de melk zijn en nog minder wanneer hij naar het eiwitverloop over de lactaties kijkt. Epic – hij is de grootvader van genoottopper Bouw Finder – stijgt op basis van zijn dochters weliswaar fors in melk van de eerste naar de tweede lactatie, maar zakt tevens van -0,22 naar -0,33 procent eiwit. Gold Chip zakt van -0,28 naar -0,38 en Mogul van -0,22 naar -0,35 procent eiwit van de eerste naar de tweede lactatie, waarbij Moguls fokwaarde melk ook nog van +950 naar +738 kilo zakt. En Bookem daalt van -0,05 naar -0,16 in de tweede lijst, om vervolgens naar -0,34 procent eiwit in de derde lijst te zakken (weliswaar op basis van slechts acht dochters).

Niet laten meeslepen

De moraal van dit verhaal? Laat je niet meeslepen door marketingverhalen, zoals dat het percentage fokstiergebruik weer verder is gedaald in Nederland en/of het buitenland (ten gunste van genomics). En laat je ook niet leiden door de 'glamour', maar blijf naar de cijfers kijken. Zijn er voldoende dochters en zijn er ook voldoende dochters met meer lactaties? Wacht liefst een paar draaien op basis van dochters en gebruik in plaats van de NVI-lijst liever de TIP-lijst met dochtergeteste stieren. Bouw Snowfever was in april nog de TIP-topper, maar is inmiddels al fors gezakt en ook NVI-topper Browning komt er in de TIP-lijst niet echt aan te pas. Terecht? Volgens de stemmers op de poll op melkvee.nl wel. Op de vraag of Browning een wereldwijde topper is, heeft een kwart geen mening. 20 procent noemt de combinatie van exterieur en productie uniek, terwijl maar liefst 55 procent meent 'dat zulke grote koeien niet duurzaam zijn'. ■

Bosgoed Mr Protein (aAa: 564) heeft voor het eerst een index op basis van dochters. De gekruiste stier (Jersey x Holstein x Brown Swiss) scoort met +0,47 torenhoog voor percentage eiwit.

Copyright foto

Inet*: $-0,017 \times \text{kg melk} + 1 \times \text{kg vet} + 3 \times \text{kg eiwit}$
Laatrijtheid*: $(3 \times \text{kg eiwit lactatie 3} + 1 \times \text{kg vet lactatie 3} - 3 \times \text{kg eiwit lactatie 1} - 1 \times \text{kg vet lactatie 1} - 10,63) \times 4 / 48,09 + 100$

TIP: $0,75 \times \text{Inet}^* + 2 \times (\text{Ltrp}^* - 100) + 0,14 \times \text{Lvd} \times (1 - \text{wortel}(1 - \text{Bt})) + 5 \times (\text{Cgt}^{**} - 100) + 5 \times (\text{Vru} - 100) \times \text{Bt} - 4 \times (\text{melksnelheid} < 98, \text{ dan } 98 - \text{melksnelheid}) + 3 \times (\text{Kgh} - 100) \times \text{Bt} + 2 \times (\text{uier met een maximum van } 112 - 100) - 7 \times (\text{hoogtemaat} > 102, \text{ dan } \text{hoogtemaat} - 102) - 3,5 \times (\text{conditiescore} < 98, \text{ dan } 98 - \text{conditiescore}) - 3,5 \times (\text{kruisligging} < 97, \text{ dan } 97 - \text{kruisligging}) \text{ of } 3,5 \times (\text{kruisligging} > 103, \text{ dan } \text{kruisligging} - 103) - 3,5 \times (\text{beenstand achter} < 98, \text{ dan } 98 - \text{beenstand achter}) + 50$

* NVO berekent het kengetal anders dan GES
** Celgetal in de derde lactatie indien beschikbaar

Stierenlijst

Op www.melkvee.nl in het dossier 'vakblad Melkvee' is een uitgebreide lijst van meer dan 400 actuele fokstieren van nog meer verschillende rassen te vinden, die allemaal zijn omgerekend naar zwartbontbasis en zijn gerangschikt op basis van TIP. Tevens zijn er meer achtergronden te vinden over de berekening van de TIP-index.

Stieren met Nederlandse dochters omgerekend naar zwartbontbasis en gerangschikt op basis van de Totaal Index Praktijk.

Ras	Ki	Stiernaam	Vader	M-vader	TIP	NVI	kgM	%V	%E	kgV	kgE	Inet*	Ltrp*	Lvd	Cgt**	Vru	MS	Kgh	F	Htm	CS	KL	T	U	B	BA	Ext
HF	CRV	Aurora Jeroen	Bertil	O Man	+246	+180	+948	+0,26	+0,18	+65	+50	+199	107	+90	108	101	92	104	97	98	109	95	109	102	102	100	103
HF	CRV	Delta Antidote	Augustus	Shottle	+245	+309	+1069	+0,15	-0,07	+60	+30	+132	102	+487	114	105	102	106	101	106	97	98	103	108	110	108	110
HF	CRV	Delta G-Force	Man-O-Man	Jordan	+241	+258	+994	+0,13	+0,11	+55	+45	+173	102	+529	109	103	99	105	98	112	95	99	100	106	109	107	107
HF	CRV	Big Spell	Bertil	Ramos	+241	+211	-121	+0,53	+0,21	+39	+13	+80	111	+360	111	104	103	98	95	101	103	111	102	107	104	111	103
HF	Sam	Zaemslach Juno	O Man	Addison	+227	+112	+466	+0,17	+0,07	+35	+22	+93	110	+596	107	102	93	105	105	101	111	102	107	108	96	98	99
RHF	CRV	Lowlands Redman	Fiction Rf	Ts Gogo	+222	+117	+188	+0,40	+0,24	+43	+27	+121	103	+231	109	104	95	104	92	99	101	98	96	103	95	96	96
HF	CRV	Newhouse Ubrox	Bertil	O Man	+221	+157	-25	+0,37	+0,21	+30	+17	+81	107	+121	107	105	98	108	101	100	112	100	109	107	102	103	
HF	CRV	Batenburg G. Stellando RF	Fidelity	O Man	+220	+231	+722	+0,17	+0,15	+46	+39	+151	101	+275	101	105	103	104	100	96	101	100	103	99	115	113	
HF	Mas	Poppe Snow RF	Snowman	Spencer	+218	+257	+2504	-0,25	-0,13	+79	+73	+255	104	+252	107	91	103	102	102	113	98	102	106	111	104	107	
HF	CRV	Delta Solero	Eminem	Laudan	+216	+209	+286	+0,25	+0,17	+34	+25	+104	104	+464	103	103	103	112	95	99	98	98	97	104	105		
RHF	CRV	Topspeed Kodak	Kevin	Stadel	+216	+120	-94	+0,31	+0,10	+22	+5	+39	104	+553	108	101	100	106	94	92	104	98	101	100	100	98	
HF	CRV	Delta Atlantic	Ramos	O Man	+214	+246	+255	-0,06	+0,15	+6	+22	+68	102	+367	112	105	96	110	106	109	103	102	107	105	111	113	
HF	WWS	De-Su 521 Bookem	Planet	Ramos	+210	+293	+1561	-0,36	-0,17	+30	+37	+114	91	+600	113	102	96	104	101	108	97	96	105	112	104	103	
RHF	CRV	Lowlands Bolero	Lawn Boy Red	Stadel	+210	+236	+853	-0,32	-0,16	+6	+15	+36	109	+588	111	103	96	104	93	100	108	98	102	108	106	108	
HF	CRV	Vds Metallic	Atlantic	Paramount	+208	+266	+685	-0,34	-0,07	-2	+17	+37	103	+739	110	107	97	104	103	99	109	102	106	110	106	110	
HF	CRV	Midwolder Goldmar	Goldwyn	O Man	+206	+204	+585	+0,24	+0,10	+47	+29	+124	109	+385	109	97	97	101	103	106	102	103	107	108	101	104	
HF	Ves	New Farm Britt Prince	Britt	Mtoto	+204	+181	+184	+0,01	-0,09	+9	-1	+3	106	+869	110	105	94	104	100	97	95	98	101	98	108	108	
HF	CRV	Willem's Hoeve R Browning	Snowman	Ramos	+199	+329	+1725	-0,06	-0,19	+67	+40	+158	102	+420	112	97	102	111	111	112	100	106	109	113	111	118	
HF	CRV	Delta Enigma	Bertil	O Man	+197	+180	+1064	-0,02	+0,06	+43	+43	+154	101	+181	100	103	102	106	106	103	104	99	109	101	105	106	
HF	CRV	Skalsumer Blitz	Paramount	O Man	+194	+142	+2099	-0,29	-0,10	+58	+62	+208	106	+182	104	90	98	94	102	100	102	97	105	98	104	105	
HF	GD	Co-Op Bosside Massey	Mascol	Bret	+188	+184	+646	+0,00	+0,03	+27	+25	+91	99	+544	109	102	102	97	101	101	100	98	103	106	99	101	
RHF	CRV	Schreur Africa	Arnold	Shottle	+179	+183	-215	+0,56	+0,17	+37	+7	+62	105	+614	108	101	97	113	101	102	101	108	101	98	107	105	
RHF	CRV	Delta Picture	Kodak	Roppa	+178	+158	+1012	-0,15	+0,01	+29	+36	+120	103	+336	104	99	94	106	92	97	104	102	98	105	102	101	
HF	CRV	Delta Lambert	Bertil	Win 395	+175	+139	+1639	-0,14	-0,11	+55	+46	+165	111	+170	100	93	102	106	95	95	104	93	104	100	108	108	
HF	GD	Charledale Superstition	Boliver	O Man	+174	+120	+943	-0,59	-0,24	+16	+10	-2	103	+713	108	104	100	106	94	104	103	93	100	108	92	97	
RHF	CRV	Bruchter Passe	Kylian	Mr Burns	+173	+198	+476	+0,06	+0,14	+26	+29	+105	103	+417	104	98	97	99	106	100	100	101	96	106	111	117	
HF	CRV	Delta Alonso	Atlantic	Shottle	+172	+227	+252	+0,01	+0,20	+12	+26	+86	99	+457	101	104	99	111	97	103	97	102	99	108	110	111	
RHF	CRV	De Vrendt Brandy	Andy	Fiction Rf	+171	+196	-290	+0,38	+0,17	+19	+4	+36	104	-6	109	106	98	109	103	104	109	97	109	111	110	112	
HF	ABS	Lars-Acres Shot Trigger	Shottle	Boliver	+167	+217	+979	-0,28	-0,18	+15	+17	+49	102	+733	109	97	93	107	97	99	100	92	103	107	108	109	
HF	Ves	Sabbiona Goldfarm	Goldwyn	Storm	+165	+240	+172	+0,33	+0,01	+36	+7	+54	101	+435	110	101	99	103	105	107	101	100	107	114	106	106	
HF	GGI	Stemgold	Stol Joc	Shottle	+165	+192	+1030	-0,46	-0,25	+0	+12	+18	102	+347	115	98	97	102	100	105	102	105	108	108	106	109	
HF	Tot	Vendairy Wonder CV	Shottle	Goldwyn	+165	+181	+493	+0,08	-0,02	+28	+15	+65	105	+536	111	98	98	94	107	106	99	104	108	110	101	109	
HF	Kam	Mars Bodyguard RF	Jerudo	Shottle	+164	+118	+582	-0,06	+0,12	+19	+31	+102	101	+242	106	99	103	105	95	103	96	100	99	102	102	100	
HF	Kam	Big Winner	Win 395	Lucky Leo	+163	+85	-289	+0,43	+0,17	+23	+4	+40	107	+503	98	102	101	103	96	94	104	99	101	101	102	99	
RHF	CRV	Molenkamp Sam	Kylian	Spencer	+162	+176	+330	+0,26	+0,03	+37	+14	+73	104	+418	120	92	90	103	102	101	99	110	96	104	106	104	
RHF	CRV	Hjr Windstar	Spencer	O Man	+162	+142	+325	-0,16	+0,05	+0	+16	+42	105	+297	107	104	99	105	107	104	106	102	103	98	104	105	
HF	K&L	D Sol BY	Shottle	T Funkis	+162	+148	+157	+0,22	+0,05	+12	-1	+12	102	+500	102	106	97	108	99	96	100	100	102	100	104	101	
RHF	GGI	Jerudo	Jerom	Rudolph	+161	+98	+256	+0,24	+0,08	+32	+16	+76	95	+220	107	102	104	100	98	101	101	100	104	97	102	105	
HF	Sam	Timmer Climax	O Man	Novalis	+159	+86	-64	+0,32	+0,06	+24	+3	+34	103	+314	105	103	100	104	89	97	101	94	96	101	95	97	
HF	CRV	Bouw Snowfever CD	Snowman	Goldwyn	+158	+253	+1124	+0,15	-0,04	+62	+35	+148	103	+515	109	95	104	101	106	109	94	107	104	110	108	112	
HF	CRV	Stobloom's Pilot	Mascol	Jocko	+156	+152	+365	-0,01	+0,02	+15	+14	+51	105	+393	102	101	103	103	105	101	99	104	104	103	106	107	
RHF	CRV	De Vrendt Deputy	Ideal	Lawn Boy Red	+155	+145	+166	+0,41	+0,36	+27	+24	+102	103	+271	103	94	98	107	99	104	100	98	102	108	104	102	
HF	Kam	Koepon Wellness	Fibrax	Mascol	+154	+103	-186	+0,42	+0,22	+27	+12	+66	102	+136	104	104	101	99	94	96	98	96	97	105	101	102	
HF	CRV	Delta Vitality BY	Gibor	Ramos	+152	+164	+878	-0,16	-0,02	+22	+29	+94	99	+520	105	96	98	100	100	98	103	105	104	102	106	105	
HF	CRV	Bosgoed Legende	Legend	Jublend	+151	+95	+92	+0,18	+0,28	+19	+27	+98	98	+83	103	106	99	108	99	100	106	107	100	91	107		
RHF	Kam	Red Cliff	Lawn Boy Red	Stadel	+149	+153	+795	-0,20	+0,02	+15	+29	+88	107	+341	104	100	94	103	94	98	107	93	105	104	104	105	
HF	CRV	Delta Persuader	Mascol	Dustin	+147	+145	+235	-0,27	+0,00	+14	+8	+6	97	+312	113	105	95	102	100	99	98	105	100	97	110	109	
HF	Sam	Oelhorst Action	Active	O Man	+147	+104	+733	+0,20	+0,00	+50	+25	+113	104	+330	103	99	99	101	94	98	97	93	103	96	103	105	
HF	Ves	All Ven Tactor	O Man	Boss Iron	+145	+59	-182	+0,07	+0,15	-2	+6	+19	104	+413	107	99	100	103	106	102	111	101	110	102	96	100	
HF	Alt	Alta Ceasar	Planet	Shottle	+144	+169	+847	-0,09	-0,01	+28	+28	+98	96	+436	104	102	96	97	104								